

Pozdrav iz domovine

Štev. 8.

našim vojakom na bojišču.

Leto I.

Izhaja dvakrat na mesec.

Ljubljana, 10. junija 1916.

Cena četrletno 50 vin., polletno 1 K., celoletno 2 K.

Za dom med bojni grom!

Zastava že razvita je,
morilna cev nabita je,
nabrušen bridki meč!
Zdaj puško v dlan in meč ob stran,
napočil je krvavi dan,
urá! u boj besneč!

Naš boj je svet in svet naš roj,
saj kliče nas u hrabri boj
naš Bog, naš car, naš dom!
Nezmagana mi četa smo,
brez straha in trepeta smo,
urá, med bojni grom!

Še en pozdrav ti, dragi dom,
poprej, ko gremo v bojni grom,
med bitve hrum in šum!
Še en pozdrav vam, dragi vi,
spomin na vas podžiga kri,
povzdiga nam pogum.

Kot orel čuva dom in rod,
tako svoj rod in dom nezgod
braniti hčemo mi!
Kot iz oblakov blisk in tresk,
orjaške hraste stene v pesk,
sovraže stremo mi!

Naprej tedaj, junaški roj,
za dom, za drage v hrabri boj
tja sred sovražnih čet!
Med nami vsak je cel junak,
naj pade tretji, drugi vsak,
da bo le dom otet!

S. Gregorčič.

Na obletnico vojne z Italijo

je generalni polkovnik Boroevič izdal sledeče dnevno povelje:

Vojaki armade ob Soči!

Jutri bo obletnica, ko nas je verolomna Italija, ko smo se borili na drugih bojiščih proti premoči, zavratno napadla, da nam zada smrtni udarec.

Če je ta nezvesti sovražnik po enem letu vojne bridko razočaran, če se mu kljub njegovi znatni premoči ni posrečilo ničesar priboriti, če danes mi stojimo tam, kjer smo stali v začetku vojne, če so Trst, Gorica in Tolmin trdno kakor skale v naših rokah, tedaj je to Vaše slavno delo in Vaša nesmrtna zasluga.

Božja kazen se bliža nasprotniku, katerega so Vaši udarci omajali. Vaši tovariši na Tirolskem so ga vrgli precejšen kos nazaj, nekaj tisoč ujetnikov, dosti topov in velik vojni plen je v naših rokah.

Prav kmalu bo tudi armada ob Soči zbrala sadove svojih naporov. Vaše že ves čas izpričano junaštvo mi daje poročstvo, da bo Vaše delo uničevalno.

Na bojišču, 22. maja 1916.

Generalni polkovnik pl. Boroevič.

Spolna nevarnost.

Napisal c. kr. črnovojni nadzdravnik in primarij deželne bolnice dr. Fr. Derganc.

(Dalje.)

III. poglavje.

Splošen potek in posledice mehkega čankarja.

Enako ostudna bolezen je mehki čankar, ki se istotako prenaša s človeka na človeka s posebno bakterijo (*Streptobacillus Ducrey*). En ali dva dni po izvenzakonskem spolnem občevanju se prikažejo na spolovilu gnojni mozoljčki, včasih eden, navadno pa več. Gnojni mozoljčki razpadajo in se spremenijo v razjedne rane (razjede), ki se širijo v globino in širino in se naposled združijo v eno samo veliko, ostudno se gnoječo rano (razjedo). Vsled razjedajočih ran zgornje včasih med hudim trpljenjem velik del spolovila.

V četrtini vseh slučajev zatečejo in se zgnojijo tudi bezgavke v obeh dimljah (*Leistengegend*). Zgnojene dimeljne bezgavke se imenujejo buboni; isti povzročajo dolgotrajno, ostudno gnojenje iz razjedajočih ran v obeh dimljah.

IV. poglavje.

Splošen potek in posledice trdega čankarja (sifilitike).

Najnevarnejša po svojih posledicah je tretja spolna bolezen, trdi čankar ali sifilitika (sifilis). Tudi sifilitika se, kakor vsaka druga nalezljiva bolezen, prenaša s posebnim živim strupom (*Spirochaete pallida*), ki ga je odkril leta 1905. učenjak Schaudinn. Iz pet vzrokov presega nevarnost sifilitike obe drugi spolni bolezni, in sicer: 1. Sifilitičen strup se razširi vedno po vsem telesu in zastrupi vsako kapljico človeške krvi; ni tako malega in skritega dela v človeškem telesu, ki bi mu prizanesla sifilitika in ga ne bi obiskala s svojim živim strupom, da izvrši v njem svoje uničevalno delo bolečin in razdejanja. 2. Ker zastrupi sifilitika celo telo in vse sokove človeškega telesa, ker utegne bolezen prenesti vse, kar pride iz sifilitičnega telesa, je sifilitičen človek velika nevarnost za svojo okolico, tudi za nedolžne ljudi. Posebno nevarna je slina iz sifilitičnih ust,

ker prenese lahko s poljubom, z žlico, s kozarcem itd. strašno nalezljivo bolezen na nedolžnega človeka. 3. Ker je sifilitika posebno trdovratna in dolgotrajna bolezen, ki traja in se ponavlja 10 do 20 let. 4. Po preteku 10 do 20 let povzroči sifilitika dve najtežji živčni bolezni, združeni z blaznostjo (umobolnostjo): *tabes* (sušenje hrbtne možgane) in *paralizo* (sušenje možgan). 5. Najpogubnejša nevarnost sifilitike obstoji pa v tem, da jo kri sifilitičnih staršev prenaša na nedolžne otroke, tako da dobi nedolžni otrok od svojih staršev prvo doto že v spočetku, in sicer v obliki — sifilitike.

Tako razlikujemo dve obliki sifilitike:

1. pridobljena sifilis, s katero se odrasel človek okuži v izvenzakonskem spolnem občevanju po lastni krivdi; 2. dedna sifilis, katero je podedoval nedolžni otrok brez lastne krivde od staršev.

Kake tri tedne po izvenzakonskem občevanju se razvije na spolovilu gnojen mozoljček, ki razpade v malo rano (razjedo) kakor pri mehkem čankarju. Razlika obeh se kaže le v tem, da je okolica sifilitične razjede trda. Radi te trdine pravimo sifilitiki tudi trdi čankar. Iz trdega čankarja se razširi sifilitični strup s krvjo po celem telesu, za kar potrebuje bolezen navadno 8 tednov. Polagani razvoj bolezni zasledujemo po tem, da v tem času zapored različne bezgavke zateko, da bolnik oslabi, shujša in obledi, da nastopajo zlasti ponoči (dolores nocturni) hude bolečine v glavi in po sklepkih. Po preteku 8 tednov spoznamo splošno sifilitično zastrupljenje po rdečih pegah, ki se izpuste po celem telesu. Istočasno se pojavi sifilitični izpuščaj tudi po ustih in v grlu (hripavost) v obliki belkastih peg. Včasih se spremene rdeče pege v široke mozolje, iz katerih solzi sokrvice na mestih, kjer se drgne koža ob kožo, kakor n. pr. pod pazduho, v ustnih kotičkih, med prsti na nogi itd. Sokrvice sifilitičnih mozoljev je posebno strupena in nalezljiva. Sedaj oboje lahko najrazličnejši deli telesa, nekateri prej, nekateri šele po letih, vsled kroničnega sifilitičnega vnetja: možgani, hrbtne možge in živci, oči in ušesa, srce in krvne žile, jetra in ledvice, kosti in sklepi. Zastrela sifilitika se odlikuje v poznejših letih zlasti s tem, da tvori po vsem telesu, osobito na koži čela in podkolena, v jeziku in na mehkem nebu trde bule (gume) v velikosti graha do oreha. Bule (gume) razpadajo in na njih mestu nastanejo globoke rane (razjede) z ostrimi roboi, tako da zgine človek ob živem telesu. Najopasnejše je sifilitično vnetje na srcu in krvnih žilah, na možganih in živcih (*tabes* in *paraliza*).

Vsled vnetja na možganih nastopi zgodaj mrtvoud, vsled vnetja se kosti po najmanjši poškodbi prelomijo.

Statistika je dokazala, da postane dosti sifilitičnih mož neplodnih, da sifilitična mati ni sposobna donesti, da izgubi sad ali splavi vsaka sifilitična mati povprečno po štirikrat. Ako pa otrok dozori, pride s podjedovano sifilitiko na svet. Tak otrok je slaboten po duši in telesu; podvržen vsem boleznim, tako da malokdaj doseže višjo starost. Če pa človek s prirojeno sifilitiko vendar odrase in stopi v zakon, ostane zakon vsled neplodnosti brez otrok, tak človek je vedno bolan na živcih in krvi, nadleguje svet kot večni bolnik ali rojen zločinec, prebije večino življenja v bolnišnici ali v ječi. (Konec prih.)

Kako je z vojsko?

Naše prodiranje na južnem Tirolskem in v severni Italiji vztrajno napreduje. Zadnjega maja sta padli dve izmed najvažnejših laških opirališč pred beneško ravnino: trdnjavi **Arsiero** in **Asiago**. Italijani so zasedli novo trdnjavsko črto, ki se vleče na južnem bregu Posine proti severovzhodu pod Arsierom in Asiagom. Za te utrdbe se vrše ljuti boji. Naši so zasedli tudi tu že več sovražnih postojank, tako ves južni breg Posine, Monte Cengio (1351 metrov), vzhodno od Arsiero, Monte Priaforo (1653 metrov, jugozahodno od Arsiero). Monte Paccio (vzhodno od doline Astico) in Monte Meletta (severovzhodno od Gallio), dalje kraje Gallio (vzhodno od Asiago), Cesuna in Busibollo (med Arsiero in Asiago). — Naši letalci so bombardirali kolodvore v Veroni, Ali in Vicenzi. — Dosedanji plen znaša na tej fronti blizu 40.000 ujetnikov, 320 topov, okrog 700 koles, 150 strojnih pušk, mnogo konj in ogromno množino municije. Nekateri topovi so bili popolnoma porabni in so se lahko takoj porabili proti sovražniku. Junaštvo, da mu ga ni kmalu para v zgodovini, je izvršil poročnik Albin Mlakar. Naše uradno poročilo o tem činu se glasi:

Dunaj, 27. maja. Uradno se poroča:

V naših rokah se nahaja k skupini utrdb Arsiera spadajoča oklopna utrdba Casa Ratti, ki zapira cesto neposredno južnozahodno od Barcarole. Poročnik Albin Mlakar, saperskega bataljona št. 14, je vdrl v trdnjavo ne glede na ljuti ogenj z obeh strani, ujel je sovražne saperje, ki so nameravali trdnjavo razstreliti, in je na opisani način zaplenil tri nepoškodovane težke oklopne havbice in dva lahka topova.

Nekaj zanimivih podatkov o tem junaku, ki je Slovenec, prinašamo na drugem mestu. — Iz ogroženih laških krajev se je izselilo mnogo prebivalstva. Beguncev je polno po vseh severnoitalijanskih mestih, kar provzroča med laškim ljudstvom veliko razburjenost. — Civilni promet na železnicah je zelo omejen. Glede vojnih poročil vlada najstrožja cenzura. — Listi prinašajo vest, da je laški kralj obolel. — Odstavljениh je mnogo laških generalov.

Na francoskem bojišču se boji za Verdun nadaljuje z vedno hujšo silovitostjo. Nemci so iztrgali Francozom zopet utrdbo Vaux (Vö). — V Belgiji so osvojile nemške čete pri Ypernu važne angleške postojan-

ke. — V začetku junija je postalo tudi na ruskem bojišču zelo živahno. Posebno ljuto napada sovražnik ob Dnjestru in spodnji Stripi, severozahodno od Tarnopola in v Volinji. Naša armada povsod hrabro odbija sovražne navale. — Tudi na Balkanu se pripravljajo novi dogodki. Grško mejo je prekoračilo 25.000 bolgarskih vojakov, ki so zasedli prelaz Rupel ob reki Strumi in zavzeli kolodvor in most čez Strumo. Bolgarski častniki so se predstavili grškemu poveljniku utrdbe. Pozvali so ga, naj jim utrdbo izroči, da se more levo bolgarsko krilo braniti proti napadom sporazuma. Svojo zahtevo so utemeljili z razlago v Atenah glede na grško nevtralnost. Poveljnik je brzojavil v Atene, kjer so mu dovolili, da sme izprazniti utrdbo, če mu zagotove, da jo pozneje zopet vrnejo Grkom. Brez vsakega ugovora so nato prepustili Grki Bolgarom utrdbo. Bolgari so poleg forta Rupel zasedli še štiri druge utrjene kraje, med njimi Dragotin. Bolgari hitro prodirajo proti Kavali. Seres je že zaseden, prav tako tudi kolodvor in mesto Demir Hisar. (Vsi ti kraji leže severovzhodno od Soluna ob reki Strumi, oziroma ob železnici, ki je izpeljana po južni Macedoniji proti vzhodu in Carigradu.)

Tudi prostor proti Kavali (zaliv in mesto vzhodno od Soluna in polotoka Kalkidike blizu bolgarsko-grške meje) so Bolgari zasedli ter prekrizali ententi njene pohlepne načrte. Grki so se umaknili. — V Parizu so zaradi tega strašno vznemirjeni. Grška vlada je vložila pri vseh kabinetihih ugovor, podobno kakor takrat, ko je ententa zasedla Solun. — V Atenah je proglašeno obsedno stanje. Ker so Bolgari zasedli utrdbo Rupel, so se deloma močno razburili duhovi med grškimi politiki. Venizelovski listi očitajo Skuludisu, da namerava ob primernem času pristopiti na stran osrednjih sil.

Rumunska vlada je odpoklicala svoje čete od avstrijske meje. Tudi bolgarske čete so šle od rumunske meje na fronto proti Solunu. Ententa je zaradi tega Rumunijo s posebno noto pozvala, naj že vendar enkrat odločno pojasni svoje stališče. — Dne 31. maja se je vršila v Severnem morju ob zapadnem obrežju Danske velika pomorska bitka med nemškim in angleškim brodomjem, ki je trajala od 5. ure popoldne dalje celo noč. Angleži so bili zastopani skoraj s celim vojnim brodomjem. Bitka je izpadla zanje z velikimi izgubami (skupno nad 100.000 ton), nekako šestkrat toliko kot na nemški strani. Angleška admiraliteta sama priznava, da je bilo potopljenih 13 velikih bojnih ladij, med njimi njihov največji drednot, mnogo pa da se jih pogreša. Splošno se trdi, da je bila to največja dosedanja pomorska bitka v svetovni zgodovini. Boja se je udeleževalo okrog 150 ladij, podmorski čolni in več Zeppelinov. — Kmalu za tem je zadel Angleško nov, nič manj občuten udarec. Dne 6. junija se je v Londonu uradno razglasilo, da se je potopila na potu v Rusijo zahodno od orkneyskih otokov (na severu Škotske) vojna ladja »Hampshire«, na kateri se je nahajal vojni minister Kitchener s svojim štabom. Potoval je v Rusijo na carjevo povabilo, da se posvetuje o važnih vojaških in finančnih vprašanjih. Njegova smrt je provzročila v celi Angliji veliko senzacijo. Kitchener je bil eden glavnih organizator-

jev angleške armade. Veliko vlogo je igral svojedobno v Egiptu, ki ga je takorekoč on končnoveljavno zasedel z zmago pri Chartumu leta 1898. On je končal tudi bursko vojsko. Nato je bil vrhovni poveljnik indijske armade. V sedanji vojski je igral veliko vlogo. Dardanelska in solunska akcija sta bili njegovo delo. Njegovo zadnje glavno opravilo je bilo zbiranje milijonske angleške armade.

Vojaške in druge vesti.

60letnica nadvojvode Friderika. V maršalovem glavnem stanu so zelo slovesno praznovali maršalovo šestdesetletnico. Vse častništvo mu je na predvečer 3. junija priredilo impozantno bakljado in serenado, katero je gledal nadvojvoda z balkona svojega stana.

Drugi dan so pod vodstvom Conradovim čestitali nadvojvodi vsi zastopniki oblastev ter odposlanci nemške in bolgarske armade.

Ob 11. uri so se zbrala društva in šolska mladina, ki so v slavnostnem obhodu prišla pred stan maršalov. Le-ta je prišel med nje in na pozdrav mestnega župana odgovoril tako:

»Izredno sem vesel, da morem obhajati današnji dan tukaj sredi ljudstva, ki se je vedno odlikovalo po visoko domoljubnem mišljenju in ki dokazuje zopet sedaj v najsrdečiji vseh svetovnih vojn, kaj zmore ljubezen do domovine, zvestoba in pogum. Sinovi mestnega prebivalstva in okraja so se bojevali pri vseh velikih delih svetovne vojne. Pomagali so, da smo premagali Ruse in Srbe; sedaj so baš na tem, da dajo čutiti verolomni Italiji železno pest. Povsod, koder so se bojevali, so si priborili nevenljivo slavo. Nič manj priznanja ne zasluži prebivalstvo samo, ki prenaša potrpežljivo in z brezprimerno požrtvovalnostjo težko dobo. Z veseljem lahko rečem: Jaz, vaš maršal, sem ponosen na vas.«

Potem je govoril nadvojvoda z različnimi oblastvenimi in občinskimi zastopniki in dal razdeliti otrokom spominsko svetinjico, nakar je slavnostni sprevod defilirал pred njim.

* * *

V imenu deželnega zastopa je deželni glavar dr. Šusteršič brzojavno čestital Nj. c. in kr. Visokosti feldmaršalu nadvojvodi Frideriku k šestdesetletnici in izrekel zahvalo kranjske dežele za sijajne uspehe, ki jih je dosegla nad vse hrabra armada pod vrhovnim poveljstvom Nj. c. in kr. Visokosti.

Na to čestitko je došla sledeča brzojavka:

Gospodu

deželnemu glavarju dr. Ivan Šusteršiču, Ljubljana.

Najtopleje se zahvaljujem za prijazne čestitke, ki ste mi jih povodom mojega rojstnega dne poslali v lastnem in v imenu deželnega odbora. Iz celega srca delim zadoščenje dežele nad zvestim izpolnjevanjem dolžnosti in sijajnimi dejavnimi hrabrih sinov Kranjske na vseh bojnih poljih, kakor tudi skalnato trdno prepriča-

nje o končnoveljavni zmagi naše pravične stvari, h kateri zmagi bodo tudi v bodoče bistveno pripomogli vrli Kranjci.

Feldmaršal nadvojvoda Friderik.

Deželni predsednik kranjski, Henrik grof Attems, je 1. junija sporazumno z deželnim glavarjem dr. Ivanom Šusteršičem poslal nadvojvodu Evgenu naslednjo brzojavko:

Njegovi c. in kr. Visokosti generalnemu polkovniku nadvojvodu Evgenu!

Povodom zavzetja trdnjav Asiaga in Arsiera, s čimer je dosegla naša junaška armada, v katere vrstah se hrabro bore za cesarja in domovino tudi kranjske čete, pod vodstvom Vaše c. in kr. Visokosti važno stopinjo svojega zmagoslavnega pohoda, blagovolite Vaša c. in kr. Visokost najmilostneje sprejeti prespoštljive čestitke in najboljše želje dežele Kranjske.

Deželni predsednik grof Attems.

Deželni glavar dr. Šusteršič.

Nato je dospel od nadvojvoda brzojavni odgovor:

Deželni predsednik grof Attems,
Ljubljana.

Vam, gospod deželni predsednik, kakor tudi gospodu deželnemu glavarju se najtopleje zahvaljujem za patrijotične želje Kranjske, katere hrabri sinovi so se v bojih zadnjih dni posebno odlikovali.

Generalni polkovnik nadvojvoda
Evgen.

Kranjski deželni odbor je nadalje tudi čestital vrhovnemu poveljniku naše mornarice Antonu Hausu k imenovanju velikim admiralom ter generaloma pl. Borojeviču in Rohru, ki neposredno branita kranjske meje, k častnemu imenovanju generalnim polkovnikom.

Vsi trije gospodje so se pismeno zahvalili za čestitko deželnemu odboru oziroma deželnemu glavarju.

Veliki admiral Haus je pisal v slovenskem jeziku:

Marinekommandant.

Dne 12. maja 1916.

Visokospoštovani gospod deželni glavar!

Čestitke prebivalstva vojvodine Kranjske, izražene v tako toplih besedah, so me s ponosom in veseljem napolnile. Prosim Vas, velespoštovani gospod deželni glavar, blagovolite sprejeti za čestitke, ki ste mi jih v lastnem imenu izrazili, mojo najprišrčnejšo zahvalo ter sporočite tudi isto našim vrlim Kranjcem, ki na suhem in na morju tako častno in hrabro pri branitvi države sodelujejo.

Naj bodo vsi mojega najtoplejšega sočustva na usodi lepe dežele Kranjske zagotovljeni.

Z velespoštovanjem in srčnimi pozdravi beležim

A. Haus l. r., Gr. Adm.

Generalni polkovnik pl. Borojevič je pisal:

Deželnemu odboru vojvodine Kranjske v Ljubljani.

Vojnopoštni urad št. 305, dne 11. maja 1916.

Za zelo časteče me čestitanje k mojemu povišanju izrekam slavnemu deželnemu odboru prišrčno zahvalo. Prizadeval si bom slejkoprej, da branim vojvodino Kranjsko, katere prebivalstvo je s svojim patrijotičnim obnašanjem mojo nalogo bistveno olajšalo, pred vpadom nasprotnika.

Borojevič m. p., g. p.

Generalni polkovnik Rohr je odgovoril:

Vaše preblagorodje!

Ves vesel ljubeznivih čestitk povodom mojega imenovanja, prosim Vaše preblagorodje kakor tudi kranjski deželni odbor, da sprejme mojo najtoplejšo zahvalo.

Z izrazom najodličnejšega spoštovanja

Borojevič m. p., g. p.

Nadvojvodinja Cita je dne 31. maja povila sinčka. Nadvojvodinja Cita se je dne 21. oktobra 1911 poročila s prestolonaslednikom nadvojvodom Karlom Francem Jožefom. Dosedaj imata sledeče otroke: nadvojvoda Franc Jožef Oton, rojen 20. novembra 1912, nadvojvodinja Adelheid, rojena 3. januarja 1914, in nadvojvoda Robert, rojen 8. februarja 1915. Tudi ob tej priliki se vedno zvesti slovenski narod veseli z visoko cesarsko hišo in spremlja v duhu z najiskrenejšimi željami visoke starše v njihovi molitvi, da Bog novemu nadvojvodu da na pot največjo srečo. Bog čuvaj Habsburg in daj sijati na našo cesarsko hišo samo solnce sreče! Mogočna Avstrija bo sreča Evrope!

Junaštvo Albina Mlakarja. Iz vojnodopisnega stana se javlja: »Poročnik Albin Mlakar 14. saperskega bataljona, ki je, kakor znano, s patroljo osvojil popolnoma nepoškodovani fort Barcarola (Casa Ratti) med obstreljevanjem po lastni težki bateriji 30'5 cm možnarjev in v sovražnem šrapnelskem ognju in preprečil razstrelitev forta po italijanskem moštvu, ki je bilo v to svrhu ostalo v utrdbi, je izvršil že dne 15. maja drug znamenit junaški čin. Pri Seconda Posta (severno od Monte Costona) je tekom skrajno nezanesljivega desetminutnega odmora lastne artiljerije udrl iz lastnega jarka in odstranil s pomočjo saperske patrolje 300 do 400 korakov oddaljeno sovražno oviro. Poročnik Mlakar je bil izrednim potom povišan v nadporočnika in odlikovan z vitežkim križcem Leopoldovega reda.« — Oče našega junaka, Štefan Mlakar, je rojen v Vrhlogu, fara črešnjevska pri Slov. Bistrici, in je sedaj star 64 let. Albin je bil rojen na Planini na Kranjskem, kjer je oče dolgo let služboval. Kakor je oče zaveden Slovenec, tako je tudi mati navdušena za slovensko stvar. V družini občejejo samo slovenski. A tudi junak Albin je zaveden Slovenec in če pride med svojce, govori edino slovenski. Albin se je že odlikoval v bojih z Rusi. Napadli so ga trije kozaki, branil se je z golim revolverjem in jih je tudi premagal, a sam je bil le nekoliko ranjen. Nato je bil klasificiran za šest mesecev kot nesposoben za vojaško službo. Ko pa je izbruhnila vojna z Lahom, se je prostovoljno glasil, dasiravno še ni popolnoma okreval. Bil je vedno na Tirolskem. — Na oče-

tovem domu v Vrhlogu gospodaril brat Anton, ki pa služi sedaj kot črnovojnik pri 47. pešpolku v Mariboru. Drugi brat Simon, ki kmetuje v Leskovcu, župnija Črešnjevec, ima sedem sinov pri vojaki. Slava slovenskemu junaštvu!

Visoko odlikovanje. Naš cesar je dovolil fml. prestolonasledniku Karl Franc Jožefu, da sme nositi red »Pour le mérite« (za zasluge), ki mu ga je podelil nemški cesar.

Nove vojaške zaslužne svetinje. Naš cesar je ustanovil novo stopinjo vojaške zaslužne svetinje in pa železni zaslužni križec s krono in brez krone — za moštvo, ki se odlikuje v vojski.

Dalmatinci opora armade in mornarice. Šibeniška občina je čestitala velikemu admiralu Hausu, ki se je zahvalil in rekel: »Neizbrisna je slava, ki so si jo v tej težki borbi priborili sinovi Dalmacije. Pa tudi naša mornarica se opira na zvesto vdanost in izkušeno požrtvovalnost junaških Dalmatincev, in čuvati njih rodno obrežje pred sovražnikom je naša najvišja naloga.«

Občina Vojsko je v svoji seji dne 4. t. m. soglasno imenovala prebl. g. Sv. Borojeviča za svojega prvega častnega člana v znak hvaležnosti, da je preprečil laški vpad v naš kraj in nas s tem rešil usode beguncev.

Ljubljana in zavzetje Arsiera in Asiaga. Ljubljana je bila vsa v zastavah. V sredo zvečer je vojaška godba svirala po Ljubljani. Spremljale so jo množice vojaškega in civilnega prebivalstva. Na Slovenskem trgu, kjer se je pred cesarjevim spomenikom zbral tukajšnji častniški zbor s polkovnikom pl. Kleinschrodtom na čelu, je bila velika manifestacija. »Gospodarska zveza« je svoje poslopje slovesno razsvetlila.

Slavnost 50letnice bitke pri Kustoci se vrši v Ljubljani 25. julija. Slavnostni odbor se sestavi prihodnji teden, nakar pričemo podrobnosti. Take patrijotične slavnosti pa naj bi se vršile tudi v vsaki župniji, ker se samoobsebi razume, da bo radi prometnih ovir udeležba v Ljubljani mogoča le iz bližnjih krajev. Želeti pa bi bilo, da se v spremstvu svojih županov v Ljubljani zbero vsi veteranci Kranjske, ki so sodelovali v bojih leta 1866.

Podaljšanje oprostitve do 30. junija vojaške službe oproščenih poljedelcev. Vojni minister je na prošnjo poljedelskega ministrstva odredil podaljšanje oprostitve vsaj do 30. junija vojaške službe oproščenih poljedelcev, voditeljev poljedelskih gospodarstev in poljedelskih uradnikov do dne 30. septembra t. l.

Birma pri goriških beguncih. Na Vnebohod je delil dunajski knezonadškoj dr. Piffel v begunskem taboru v Brucku na Litvi 663 otrokom zakrament sv. birme. Visokemu cerkvenemu knezu so priredili begunci in uprava taborišča prav lep sprejem. Dobra slovenska srca doma in v tujini so z raznimi darovi poskrbela, da so bili vsi birmanci in birmanke primerno obdarovani.

Ta mesec bo vojaška uprava začela pobirati zvonove, kolikor jih mora oddati vsaka cerkev. Plačeval se bo kilogram po 4 krone.

Na Kitajskem je umrl 6. junija predsednik republike Juanšikaj. Nekaj časa je

nosil celo cesarski naslov. Bil je eden najspretnejših državnikov, kar jih pozna zgodovina. Zadnje vesti pa govore, da ni še nobenega uradnega poročila o Juansikajevi smrti.

Umrli je turški general Šukri paša, znani branitelj Odrina v balkanski vojni.

Pretekli teden je pobila toča po Gorenskem od Breznice do Jesenic skoraj vso prvo setev. Pač hud udarec ob sedanjem času!

„Resna beseda vojakom!“

Tako je naslov mali lični knjižici, namenjeni v prvi vrsti vojakom. Izšla je že prejšnji mesec in med tem jo je že marsikateri vojak dobil v roke. Ko pa jo je prebral, je rekel: »Prav tako je, kakor knjižica piše! Bog jo blagoslovi! Kar sem sam moral videti, je že strašno!« — Vojaki so možje; ž njimi se lahko brez ovinkov govori. Tako govori tudi knjižica. Knjižica govori o nečistovanju, o tistem strašnem in tako lahkomišelnem kršenju šeste zapovedi božje, ki se — kakor znano — v eni ali drugi obliki povsod pojavlja, kjer je mnogo vojaštva skupaj. Vsak vojak zna povedati o tem reči, da se domoljubnemu in bogoljubnemu človeku kar srce krči notranje bolečine. Zgoraj navedena knjižica dopoveduje, kako sramotna je ta pregreha pred Bogom in ljudmi, kako strašno usodna za dušo in telo posameznikov in celih narodov. Vojaki — možje in fantje — ki tako hrabro branijo domovino pred Rusom in Italijanom, morajo domovino tudi pred tem sovražnikom obvarovati! Kajti gorje narodu, v katerem nečistovanje nastopi! On je uničen, ako se sovražniku pravočasno ne postavi v bran! Boj torej — dragi vojaki — tudi temu sovražniku! To zahteva od Vas Bog, domovina in družina, kateri pripadate. Vse to Vam z veliko ljubeznijo razlaga naša knjižica, ki je izšla od zelo visoke osebe duhovskega stanu goriške nadškofije. Oseba, ki jo je sestavila, ve iz lastnega opazovanja, kako je kuža nečistovanja usodna za versko življenje, za dušno in telesno zdravje vojakov in domovine. Zato sezi vsak po knjižici, kdor le more! In ko jo prebereš, daj jo drugim v čitanje naprej! — Knjižica se prodaja v Kat. Bukvarni in Prodajalni Kat. tisk. društva v Ljubljani, v Knjižgarni Kat. tisk. društva v Gorici in v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. 1 izvod stane 10 vin., 100 izvodov 8 K, še več izvodov skupaj ceneje po dogovoru s prodajalcem.

Trebanjskim in mirenskim fantom pozdrav!

Možje in fantje, naši junaki! Dokaj dni smo že prešteli, odkar vas ni doma. Kajne, da že hrepenite po domu? Radi bi videli svoje drage. Toda božja volja še ni tako. Zato vam hočemo poslati vsaj par novic in prijazen pozdrav od doma. Trebanjci smo bolj tihi, odkar ste nas zapustili, zlasti fantje »Orli«, ko ste še zadnji odšli bratit domovino.

Nesreča je zadela Hribskega pri Jezeru. 23. maja mu je pogorelo vse poslopje. Revez! Kako bo delal na novo v tej draginji? — Eno veselje nas pa čaka, na katero bi radi povabili tudi vas, namreč — nova maša. Novomašnik bo g. M. Bukovec iz Mrzle luže. Žal, da se mora ta slavnost vršiti v tako burnih časih. — Kaj pa na Mirni? Gotovo vas bo zanimalo, če pove-mo, da so nas zapustili dosedanji g. župnik A. Kocijančič. Dolgo so bili pri nas. Vse dobrote jim Bog obilno povrnil! Namestnika še nismo dobili. Imamo pa novega župana v osebi g. Jožefa Bulc, po domače Marin. — Nesreča nikoli ne miruje in tako je doletela tudi Baltenkovega Lojzeta iz Ševnice. 18. maja je bil na delu v premo-goku v G. vasi, kjer mu je padel kos pre-moga na čelo. Težko ranjenega in nezavestnega so peljali v Mokronog k zdravniku, ki ga je takoj poslal v bolnišnico. Žal nam je dobrega fanta, zakaj on se ni sukal po sedanji fantalinski modi, ampak je ostal poštenjak, kakršnih si naša fara želi še več. Ni se dal voditi od slabih tovarišev. Bil je miren in vljuden fant. Kot cerkvenega pevca ga tudi težko pogrešamo. Upa-mo, da mu Bog kmalu vrne zdravje. — Gotovo vas, dragi fantje in še posebej možje, skrbi, kaj je z našim ženstvom doma. Bodite brez skrbi! Naše ženske so poštene. Delajo kot mravlje od zore do mra-ka, skrbe za posestvo, za dom, za otroke in — molijo. Molijo za dom, molijo pa še posebno za vas, ki ste jim tako dragi, da vas nikdar ne morejo pozabiti, nikar še, da bi vam postale nezveste. To bodi v to-lazbo vam, ki ste izmučeni do smrti! Gos-pod je z vami, Gospod bo blagoslovil delo človeških rok. Res moramo trpeti, a to trpljenje je prišlo po zasluženju. Ako bi imeli godrnjati, rajši recimo: »Gospod, tu-kaj žgi in tepi, samo da v večnosti pri-zaneseš!« Junaki naši, potrpite v križih in težavah, priporočajte se v stiskah in sku-njavah Njemu, kateri edini vam more po-magati! — Srčne pozdrave pošiljamo vsem trebanjskim in mirenskim fantom in mo-žem doma ostali. — M. Z., Mirna.

Koledar za julij.

1. Sobota: Teobald, pušč.
2. Nedelja: 3. pobink. (Evg. Prilika o izgubljeni ovci.) Marijino obiskova-nje. — Proces in Martinijan, voj., muč.
3. Ponedeljek: Heliodor, šk.
4. Torek: Urh, šk.
5. Sreda: Ciril in Metod, šk.
6. Četrtek: Izaija, prerok.
7. Petek: Vilibald, šk.
8. Sobota: Elizabeta, kr.
9. Nedelja: 4. pobink. (Evg. Obilni ribji lov.) Anatolija, dev.
10. Ponedeljek: Amalija, dev.
11. Torek: Pij I., pap.
12. Sreda: Mohor in Fortunat, m.
13. Četrtek: Marjeta, d. m.
14. Petek: Bonaventura, šk.
15. Sobota: Henrik, cesar.
16. Nedelja: 5. pobink. (Evg. O farizej-ski pravičnosti.) Karmelska M. B.
17. Ponedeljek: Aleš, sp.
18. Torek: Kamil Lelij, sp.
19. Sreda: Vincencij Pavl., sp.

20. Četrtek: Elija, prerok.
21. Petek: Olga, dev.
22. Sobota: Marija Magd., spokorn.
23. Nedelja: 6. pobink. (Evg. Jezus na-siti 4000 mož.) Apolinar, šk. m.
24. Ponedeljek: Kristina, d. m.
25. Torek: Jakob, ap.
26. Sreda: Ana, mati Mar. Dev.
27. Četrtek: Pantaleon, m.
28. Petek: Inocenc, pap.
29. Sobota: Marta, d.
30. Nedelja: 7. pobink. (Ev. O lažni-vih prerokih.) Abdon in Senen, m.
31. Ponedeljek: Ignacij Loj., sp.

Proces in Martinijan, vojaka-mučenca (2. julija).

Proces in Martinijan sta bila rimska vojaka in sta s štirideset drugimi tovariši stražila mamertinsko ječo v Rimu, ko sta bila v njej zaprta prvaka apostolov sveti Peter in Pavel. Apostola sta stražnikom oznanjala Jezusov nauk, nakar sta se Pro-ces in Martinijan izpreobrnila. V ječi je na čudežen način privrel na dan studenec in sv. Peter je kar tu krstil novoizpreobr-njenca. Ko izve to višji vojaški poveljnik Pavlin, pokliče Proces in Martinijana pred-se ter ju skuša odvrniti od krščan-stva. Ker nič ne opravi, jima da s kamnom razbiti usta in zobe. Pripelje ju pred kip malika Jupitra, da bi mu darovala, a ju-naka ostaneta stanovitna. Poveljnik ju ukaže še na groznejši način mučiti, a vse zastonj. V svojih bolečinah neprenehoma hvalita Boga rekoč: »Češčno bodi Gospo-dovo ime!« Naposled jima odsekajo glavi zunaj mesta ob Avreljski cesti. Pobožna gospa Lucina ju da pokopati na svojem po-sestvu, kasneje pa so prenesli njuni trupli v mesto in ju pokopali v baziliki sv. Petra in Pavla, kjer še dandanes počivata pod njima posvečenim oltarjem.

V zabavo.

Oče da otrokom 5 krón in sicer tri novce po 1 krono in enega za 2 kroni. — »Dajmo, razdelimo si!« pravi najstarejši; »Tonček naj ima 1 krono, Jakec 1 krono in ti Francka 1 K, jaz pa, ker sem najsta-rejši, bom imel 2 kroni.« — »Kako pa!« zavpijejo vsi hkratu, »potem imaš ti trikrat toliko kot vsak drugi.« In ga zatožijo očetu. Oče jim vzame denar ter ga vnovič razdeli tako, da je dobil najstarejši za ka-zen le pol toliko kakor vsak drugi. Kako je oče denar razdelil?

DAROV ZA NAŠ LIST.

Dekanijski urad Šmartno pri Litiji (zbirka) 54 K 14 v; župni urad Selca nad Škofjo Loko 50 K; dr. Franc Sal. Knave, dekan, 20 K; nadp. dr. Martin Malnerič 10 kron.

LISTNICA.

Prosimo še enkrat, naj se vse, kar je namenjeno našemu listu, pošilja iz-ključno na naslov: Pozdrav iz do-movine, Ljubljana, Ljudski dom. P. n. naročnike opozarjamo, da je z zneskom 50 vin. poravnana naročnina samo za prvih 6 števil. Ker so z izda-janjem lista združeni veliki stroški, prosimo vse, naj čimprej store svojo dolžnost.